

Ladányi János úrnak
Helyben

Kedves Ladányi Kolléga!

Hol mulatok, hol bosszankodom, amikor az Ön és más jogvédők sirámaint olvasom vagy hallom. Most speciel igaza van (HVG, két-három héttel ezelőtti szám), az én személyes tapasztalatom is az, hogy a szocpolos lakásokat részben értéktelen, ártérhez közeli területeken építették, és ilyenkor a szerencsétlenek nagy bajban vannak. De ez az eset alkalmat adott volna arra is, hogy szétnézzen és megvizsgálja: kiveszik-e részüket a cigányok a mentésből, ott vannak-e a gátakon? Információim szerint nem, nincsenek ott (amit borítékoltam volna), sőt, arra számítanak, hogy hadd vigye a víz, majd új házat kapnak helyette.

Nem értem a jogvédőket: hogy lehetnek annyira naívak, hogy azt hiszik: egy elmaradott népcsoport felemelkedését azzal lehet elérni, ha minél több pénzt szakítanak ki számukra a költségvetésből és mindenki mást felelőssé tesznek a helyzetükért, őket magukat kivéve. Margaret Thatcherig azért nem megyek vissza, és nem mondom, hogy a szegények önhibájukból szegények, magukra vessenek, de jogok kötelességek nélkül – a széplelkek mindennél több kárt okozó tévedése.

Meggyőződésem, hogy minden támogatás szigorú és nélkülözhetetlen előfeltétele az kell legyen, hogy a rászoruló először tegyen meg mindent, ami tőle telik. Miért segítsen azon a társadalom, aki magán nem segít? Enélkül ingyenélőket, magatehetetleneket állítunk tömegesen elő, ez vezet a „szegénységi csapdához”, a „munkanélküliségi csapdához”; *dependency culture*-t nem mondok, mert a szóbanforgó emberek körében a kultúra legcsekélyebb nyomát sem találhatjuk.

A tömeges munkanélküliség valóban szörnyű dolog, de be kellene látni, hogy a „munkát” követelés (a kenyeret megkapják) demagógia: egy valamirevaló gazdaság nem tud fél és teljes analfabéták tömegeinek munkát adni. (Kíváncsi lennék, hogy Ön és a jogvédők vajon tiltakoztak-e, amikor Magyar Bálinték megszüntették a családi pótlék iskolába járáshoz kötését, és „alanyi” jogon utalták ki azt, vagy amikor az SzDSz megszüntette a sorkatonaságot: az volt az utolsó lehetőség a cigány fiataloknak, hogy elvégezzék a nyolc általánost és valamilyen szakmát tanuljanak; ha mást nem hát gépkocsivezetést.) Az öngondoskodásnak azonban a fizetett munka (és a szemfényvesztő közmunka) mellett még számos egyéb formája lenne: kertészkedés, állattartás, a ház karbantartása, stb....

Tudomásom szerint Magyarországon mindeddig EGY valaki próbálta a harmadik világban alkalmazott „projektek” mintájára munkára és öntevékenységre nevelni a cigányokat. (Meg még volt egy NGO-s próbálkozás egy Boldva-menti faluban a házak freskószerű díszítésére.) Érdekes (de számomra nagyon is érthető) módon a szájtépő, síránkozó széplelkek és jogvédők fővárosi lakásaikból igyekeznek rajtuk segíteni, marhaságokat firkálva és a többségi társadalmat hibáztatva. Ócska közhely, de attól még mélységesen igaz: miért nem mennek közejük lakni? Miért nem tanítják őket személyesen a kulturált és helyes életmódra? Miért nem járatták a gyerekeiket velük egy iskolába? Szegregációról sikoltoznak, miközben gyerekeik budai elitiskolákban tanulnak. Ehhez gyomor kell. Vagy miért hagyják, hogy a szocpol kifizetések a pénz jelentős része a „kamatosok” zsebébe vándoroljon, és miért

hagyták, hogy a szocpolos lakások néhány ügyes cigány üzletember magánvagyonát gyarapítsák? (Akkor, amikor ez már régóta közismert stiklizés volt.)

Érdemes elgondolkodni a következőn. Tétélezzük fel, hogy Magyarországon egy kormányra került gonosz politikai erő arra esküdött fel, hogy a cigányságot nyomorban, mélyszegénységben és mélykulturálatlanságban tartja. Vajon milyen intézkedéseket hozna? A válasz adott: pontosan azt kell csinálni, amit a Horn-kormány idején és az elmúlt két ciklusban Magyar Bálinték és az SzDSz csinált, illetve amibe belevitte a balfasz szocialistákat.

És még valami: annak a több százezer idős falusi paraszt-embernek a jogait, akiket a cigányok rendszeresen meglopnak és pokollá teszik az életüket; akik rettevésben és bosszúságban kell leéljék egy dolgos élet utolsó éveit, a jogvédők miért nem akarják védeni? És akkor miért nem tiltakoztak a jogvédők, amikor a lopás határát húszezer forintra emelték? De bezzeg ha erre összeverbuválódik egy paramilitáris szervezet, azt fasisztázzák és nyilasozzák. (Bár elismerem, nem csak ezért.)

Szóval, kedves Ladányi kolléga, azt hiszem, ön egy szűk, a valóságtól és realitásoktól elszakadt fővárosi értelmiségi csoportnak írja dörgedelmeit és sirárait; az átlagember ilyesmit nem olvas, vagy csak legyint rá; én nem vagyok átlag, én egy krónikus levelező vagyok, akinek az ingerküszöbe jóval alacsonyabb az átlagnál, és akinél időnként betelik a pohár.

Ha levelem hangneme itt-ott sértő lenne, akkor elnézését kérem, de ez nálam a legudvariasabb tónus. Egy cikkre cikkel kellene válaszolni, de a HVG-nél persona non gráta vagyok, annyira, hogy még a szerzőknek szóló olvasói leveleimet sem hajlandók továbbítani. (Talán érdemes lenne elgondolkodnia azon is, hogy a HVG és a hozzá hasonló lapok miért csak az ilyen irányultságú cikkeket hajlandók megjelentetni...)

Szivélyes üdvözlettel:

Kiss Károly